

وزارت بهداشت و علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی

تشنج ناشی از تب در کودکان

تهیه کننده

سوپروایزر آموزشی

تلفن 08364135014

باشد. انجام این کار گاهی اوقات برای والدین بسیار سنگین و ناگوار است ولی باید توجه داشت که این روش سریع ترین و مطمئن ترین راه برای تشخیص مننژیت است که تشخیص و درمان زودرس آن اهمیتی حیاتی دارد. گاهی اوقات نیز پزشک برای تشخیص مجبور به انجام آزمایشاتی بر روی خون یا ادرار است. بهتر است در این مواقع همکاری کاملی را با پزشک داشته باشیم.

چگونه از عود تشنج ناشی از تب پیشگیری کنیم؟

با اینکه درمان با داروهای ضد تب از میزان بروز تشنج جلوگیری نمی کند ولی دادن داروهای پایین آورنده تب بخاطر آرام کردن کودک و همچنین کاهش اضطراب در والدین توصیه می شود. بهترین راهبرد درمانی آموزش والدین برای انجام اقدامات حمایتی و همچنین آموزش طریقه مصرف دیاپام خوراکی در ۲-۳ روز اول بیماری تب دار همراه با درمان تب و یا کاربرد دیاپام مقعدی (حین بروز تشنج) می باشد.

منابع:

Sperling Pediatric Endocrinology

Nelson Text Book of Pendiatic

برای کودکی که در حال تشنج ناشی از تب می باشد چه باید کرد؟

با اینکه تماشای اینکه پاره تن ما در حال تشنج است بسیار وحشت انگیز است ولی مهمترین اصل این است که آرامش و خونسردی خود را حفظ کنیم. هرگونه اضطراب و دستپاچگی به ضرر کودک تمام خواهد شد. دادن وضعیت مناسب به کودک که وضعیت خوابیده به پهلو و باز کردن راه هوایی در حالیکه یک بالش کوچک زیر شانه کودک قرار بگیرد. به ساعت خود نگاه کنید و زمان شروع تشنج را بخاطر بسپارید. اگر تشنج بیشتر از ۵ دقیقه طول کشید او را به نزدیک ترین اورژانس پزشکی برسانید. وقتی تشنج به پایان رسید کودک را برای اینکه منشأ تب وی مشخص گردد نزد متخصص اطفال ببرید این کار خصوصاً زمانیکه کودک علایمی مثل سفتی گردن خواب آلودگی شدید یا استفراغ زیاد دارد باید سریع تر انجام شود.

چگونه تشنج ناشی از تب تشخیص داده شده و درمان می گردد؟

برای تشخیص تشنج ناشی از تب شاید پزشک نهایتاً مجبور به انجام آزمایشاتی باشد. مثلاً برای اینکه مطمئن شود عفونت مغز یا مننژ (پرده ای که دور مغز و نخاع را پوشانده است) در میان نیست مجبور به گرفتن آب کمر (مایع مغزی-نخاعی) و آزمایش آن

تشنج ناشی از تب در کودکان آموزش والدین

تشنجات ناشی از تب چه هستند؟

این تشنجات در شیرخواران و بچه‌های کوچک همراه با تب دیده می‌شود. در طول این نوع تشنج کودک هوشیاری خود را از دست داده و بدنش به رعشه افتاده و چشمهای وی خیره مانده یا به سقف دوخته می‌شود. گاهی اوقات ممکن است تشنج به صورت تکان خوردن یک سمت بدن مثلاً دست یا پای راست یا چپ باشد که البته این نوع کمتر شایع است و گاهی اوقات هم انواع نادرتر از تشنج مثل بیحال شدن و خیرگی بروز کند. اغلب تشنجات ناشی از تب بصورت کوتاه یک یا دو دقیقه ای بوده ولی گاهی اوقات می‌تواند در حد چند ثانیه ای یا طولانی بوده بیش از ۱۵ دقیقه طول بکشد. اکثریت بچه‌های مبتلا با تب بالاتر از ۳۸ درجه تشنج می‌کنند ولی در برخی دیگر ممکن است با تب‌های پایین تر تشنج کنند. در برخی از موارد تشنج قبل از تب بروز می‌کند یعنی کودک اول تشنج و سپس تب می‌کند. ولی اکثریت موارد تشنج ناشی از تب در طی ۲۴ ساعت اول بیماری تب دار بروز می‌کنند. باید توجه داشت که صرع با تشنجات ناشی از تب فرق می‌کند چرا که صرع تشنجات مکرر بدون تب می‌باشد.

این تشنجات چقدر شایع هستند؟

تقریباً یک کودک از هر ۲۵ کودک دچار تشنج

می‌شود و تقریباً یک سوم از این که دکان تا سن کودکان ۵ ساله دیده می‌شود. سن اوج شیوع این نوع تشنج بین سنین ۱۸ تا ۲۲ ماهگی می‌باشد. اگر سن کودک در هنگام بروز اولین تشنج ناشی از تب بالاتر باشد احتمال عود آن کمتر می‌شود.

چه چیزهایی شانس عود تشنج ناشی از تب را بیشتر می‌کند؟

برخی از عوامل شانس عود تشنج ناشی از تب را در کودکی که یکبار دچار این تشنج شده افزایش می‌دهد. مثلاً هر چقدر سن کودک در هنگام بروز اولین تشنج ناشی از تب کمتر باشد (خصوصاً زیر ۱۵ ماهگی) احتمال عود آن بیشتر می‌شود. از عوامل دیگر می‌توان وجود سابقه تشنج ناشی از تب در یکی از افراد خانواده (والدین و برادران و خواهران)-درجه تب پایین هنگام اولین تشنج ناشی از تب-فاصله کوتاه بین تب و تشنج نامبرد

آیا تشنجات ناشی از تب زیان بارند؟

گرچه تشنج ناشی از تب واقعه ای دردناک و هول انگیز برای پدر و مادر می‌باشد ولی تشنج ناشی از تب در اکثریت مواقع واقعه ای بی ضرر و خوش خیم است. در طول حمله خطر اندکی برای جراحات کودک در اثر افتادن یا پریدن غذا یا بزاق در گلو وجود دارد. ولی اقدامات حمایتی در طول تشنج مثل دادن وضعیت مناسب به کودک که وضعیت خوابیده به پهلو و باز کردن راه هوایی در حالیکه یک بالش کوچک زیر شانه کودک قرار گرفته این خطرات را به حداقل می‌رساند. باید به خاطر داشته باشیم که دهان کودک را به زور و با وسایلی مثل انگشت یا قاشق باز نکنیم چرا که در این حالات خطر قطع انگشت یا جسم خارجی و بسته شدن راههای تنفسی وجود دارد. شاید دو خطر این کودکان را تهدید کند احتمال بیشتر برای ابتلا به صرع در آینده و احتمالعود تشنج ناشی از تب که از بچه‌های دیگر بیشتر است. به عبارت دیگر بین ۹۵٪ تا ۹۸٪ کودکانی که تشنج ناشی از تب را تجربه کرده اند بعدها دچار صرع نخواهند شد. خطر بروز صرع در بچه هایی که دچار فلج مغزی-عقب ماندگی تکاملی یا اختلالات عصبی هستند بیشتر است.

نوع تشنج ناشی از تب هم مهم است مثلاً کودکانی که تشنج طولانی (بیشتر از ۳۰ دقیقه) یا تشنجاتی که تنها قسمتی از بدن را درگیر کند خطر بیشتری برای ابتلا به صرع را در آینده دارند. اگر بچه ای هیچکدام از عوامل فوق الذکر را نداشته باشد احتمال ابتلا به صرع در آینده تنها ۱٪ خواهد بود.